

Turvallisuuden tunne tulevaisuudessa

23.1.2020

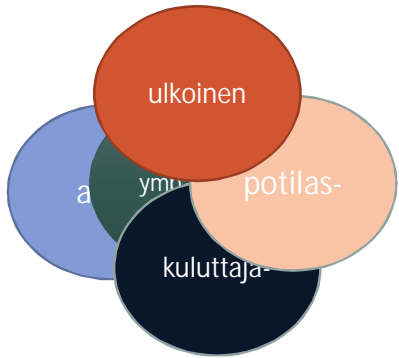
Valtakunnallinen turvallisuusseminaari, Hämeenlinna
Erityisasiantuntija Lauri Holmström, sisäministeriö

Esityksen sisältö

1. Mikä turvallisuuden tunne?
2. Miten voimme ennakoida turvallisuuden tunnetta?
3. Miltä turvallisuuden tunne näyttää vuonna 2030?

Mikä turvallisuuden tunne?

Eri turvallisuuksia

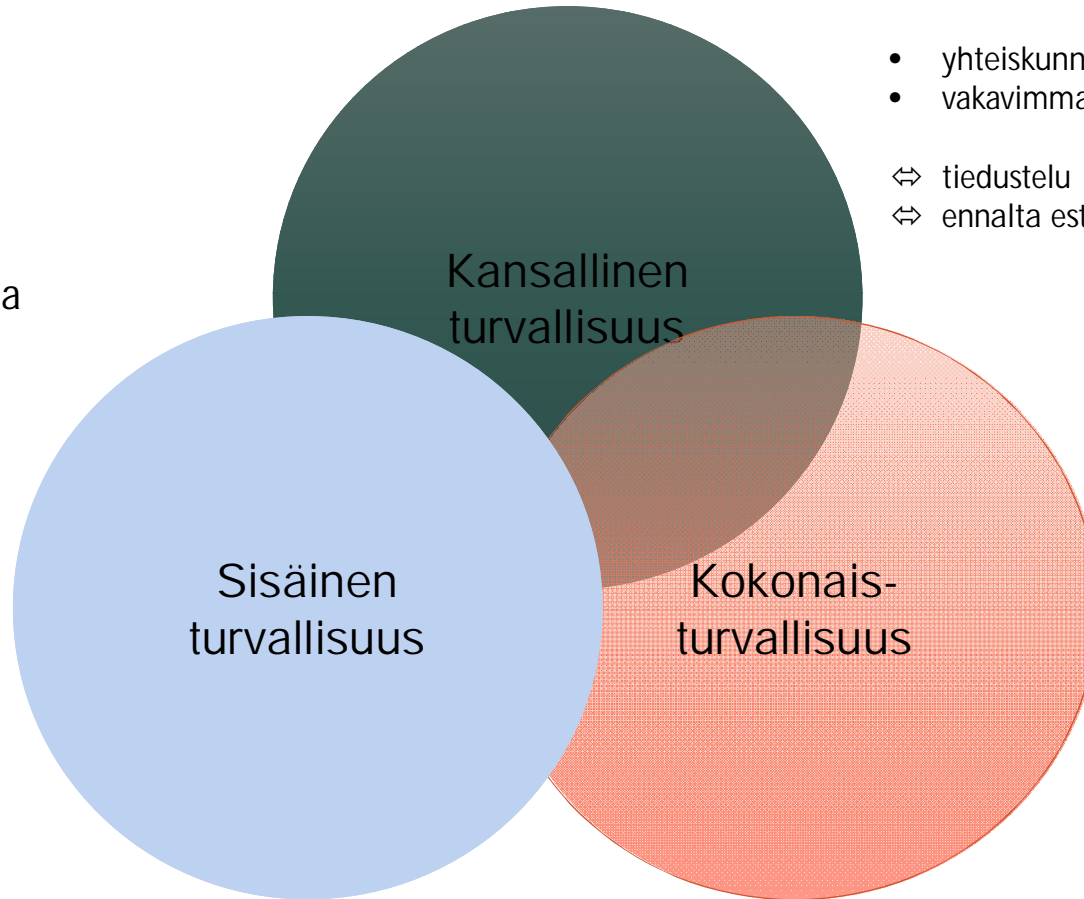

lisäksi vielä paljon muita turvallisuuksia...

- rikokset
- häiriöt
- onnettomuudet
- tapaturmat

⇔ turvallisuuden tunne

⇔ oikeudet ja vapaudet

- yhteiskunnan olemassaolon ydin
- vakavimmat uhkat

⇔ tiedustelu

⇔ ennalta estäminen

- hieman eri määritelmät ja tulokulmat – päätavoite sama
 - vaikea esim. nauttia oikeusjärjestelmän takaamista vapauksista ja oikeuksista jos oikeusjärjestelmä on lamautunut

- sisäinen turvallisuus ja kokonaisturvallisuus
 - "koko turvallisuuden" eri osatekijöitä

- yhteiskunnan elintärkeät toiminnot
- uhkat ja riskit

⇔ varautuminen

Turvallisuus luo pohjan hyvinvoinnille

Ne yhteiskunnan ominaisuudet, joiden johdosta väestö voi nauttia oikeusjärjestelmän takaamista oikeuksista ja vapauksista ilman rikollisuudesta, häiriöistä, onnettomuuksista tai suomalaisen yhteiskunnan tai kansainvälistyvän maailman ilmiöistä ja muutoksista johtuvaa pelkoa ja turvattomuutta.

H0: Suomi on maailman turvallisin maa ja sellaisena haluamme myös pysyä

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Turvallisuuden tunne sisäisen turvallisuuden näkökulmasta

- Rikosten, häiriöiden, onnettomuuksien, tapaturmien sekä näihin rinnastettavien ilmiöiden aiheuttamien pelkojen ja huolien vaikutus ihmisten hyvinvointiin.
- Turvallisuuden tunne on vähintään yhtä tärkeä osa turvallisuutta kuin erilaisten uhkien määrä sekä todennäköisyys: käsityksemme ja pelkomme ohjaavat käyttäytymistämme sekä vaikuttavat hyvinvointiimme – riippumatta siitä, perustuvatko ne todellisiin vai olettamiimme riskeihin.

Turvallisuus on ennen kaikkea muutosta –
ei vain vanhoja ja uusia uhkia.

Mihin meidän turvallisuusajattelumme kohdistuu?

Mitkä asiat vaikuttavat turvallisuuden tunteeseen,
missä, milloin, miten ja miksi?

Kolme tarinaa sisäisestä turvallisuudesta

Trendit:

*"Maailman turvallis
maa – turvallisempi
kuin koskaan"*

Turvallisuuspalvelut:

"Meitä on liian vähän"

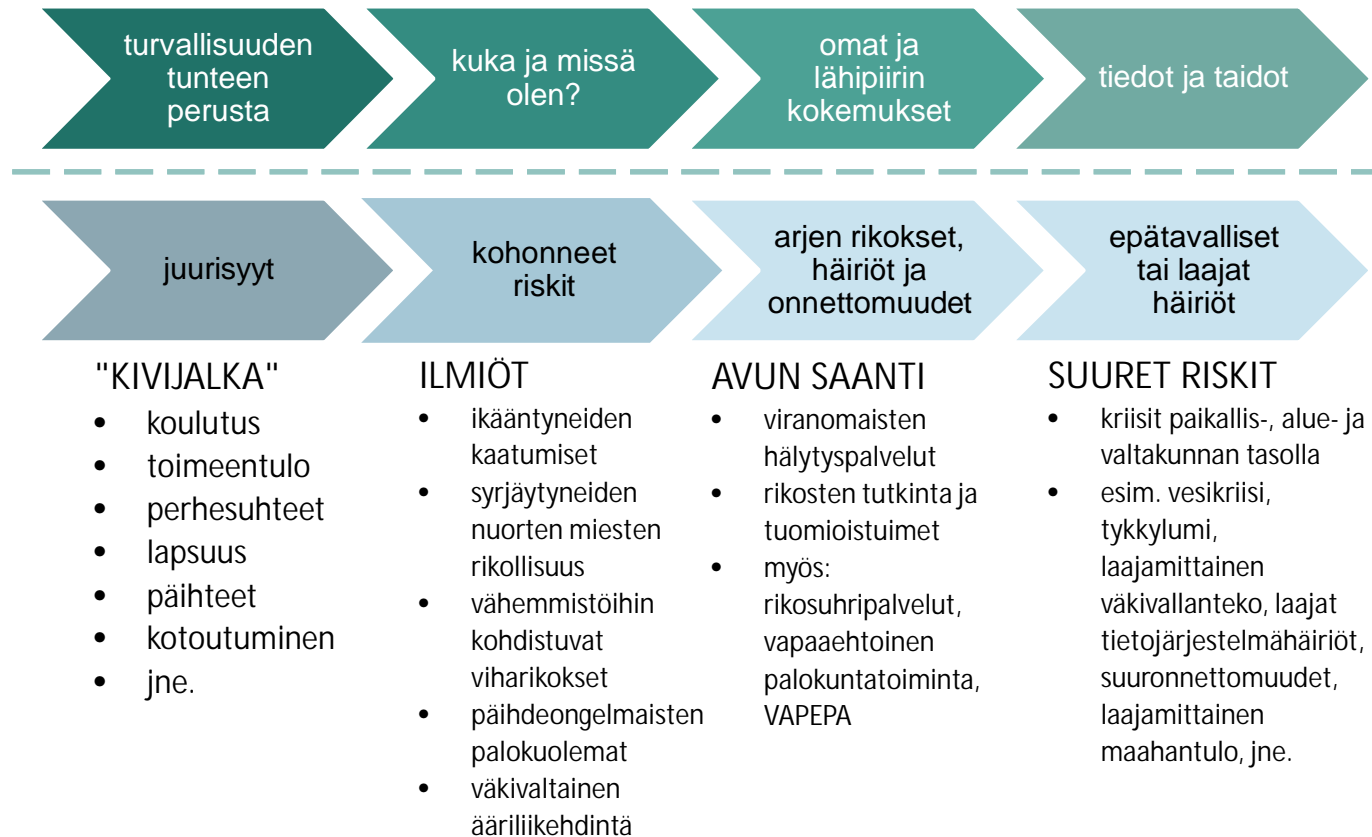

Riskit:

*"Vanhat ja uudet
uhkakuvat"*

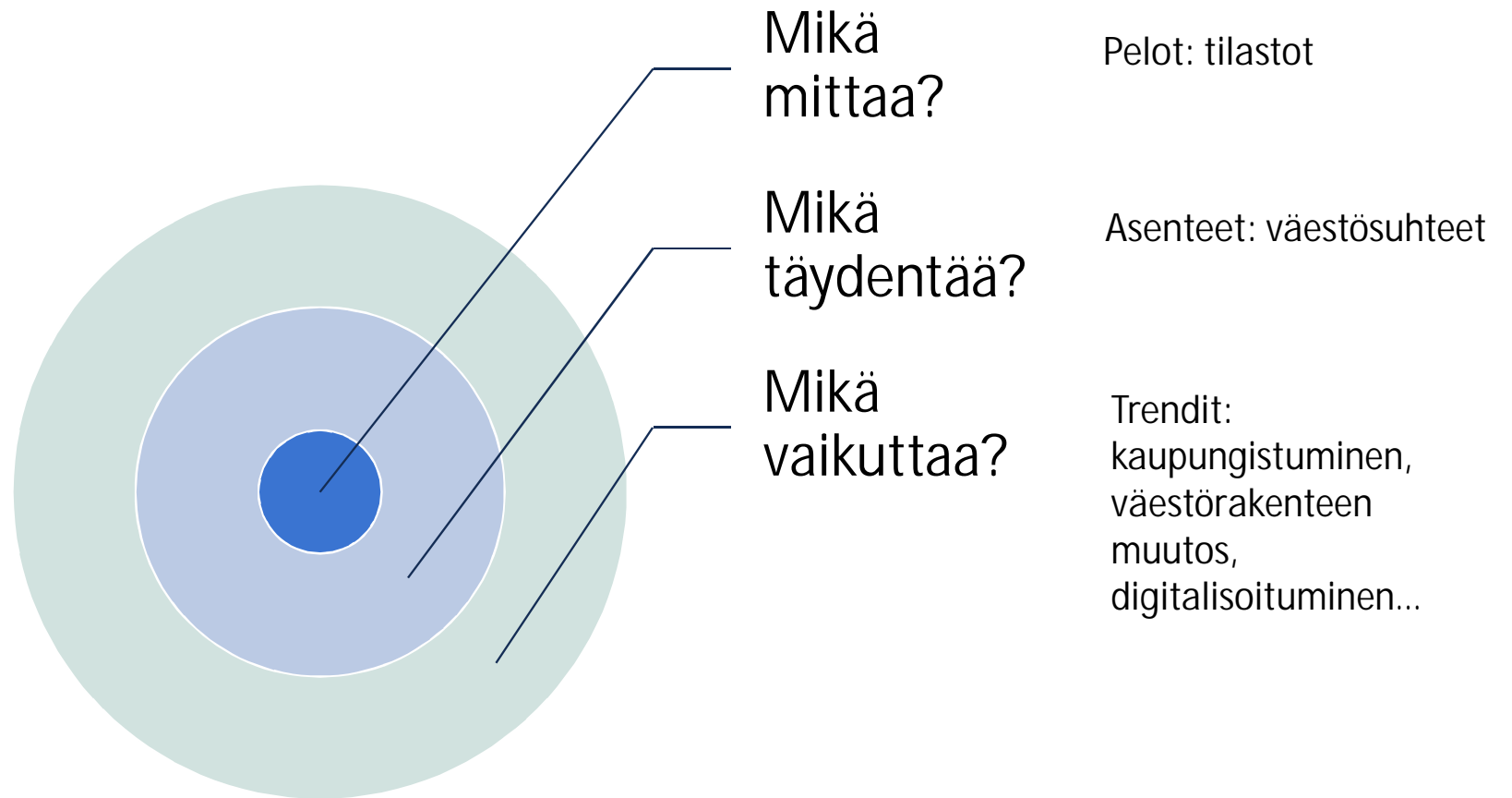

Turvallisuuden tunteen arvoketju

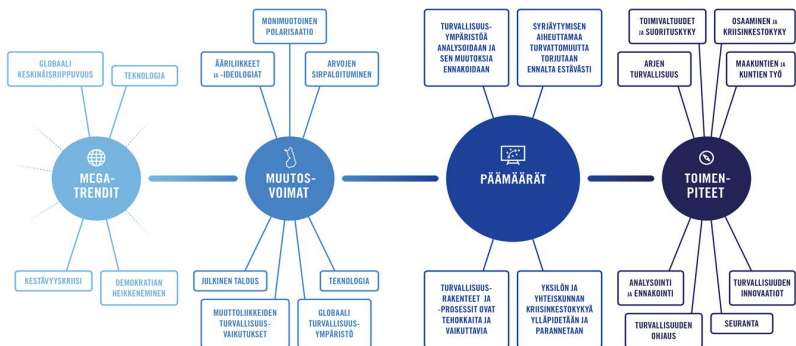

Miten voimme ennakoida
turvallisuuden tunnetta?

Turvallisuuden tunteen jäsentäminen

SISÄISEN TURVALLISUUDEN STRATEGIA

HYVÄ ELÄMÄ — TURVALLINEN ARKI

TUOVI SISÄISEN TURVALLISUUDEN PORTAALI KIRJAUDU

ETUSIVU MATERIAALIT STRATEGIA SISÄISEN TURVALLISUUDEN TILA TURVALLISUUSSUUNNITTELU INNOVOINTI
AJANKOHTAISTA

Sisäisen turvallisuuden tila

Mikä on sisäisen turvallisuuden tila Suomessa, mihin se kehittyy ja miksi?

VALTIONEUVOSTON
MUUTOSTEKIJÄ-
KORTIT

POLIITTISET

- Kansainvälinen järjestys murroksessa
- Euroopan unionin yhtenäisyys ja toimintakyky koetuksella
- Demokratian muutos ja osallistumisen tapojen moninaistuminen

EKOLOGISET

- Ilmastonmuutos
- Ympäristön ja luonnon tila
- Luonnonvarojen käytön kestävyys

TALOUDELLISET

- Globalisaation uudet muodot
- Julkisen talouden kestävyys
- Työn ja toimeentulon murros

KORTIT KOKONAISUUTENA

TEKNOLOGISET

- Teknologiamurros yhteiskunnassa
- Tietopolitiikan ja eettisten kysymysten nousu
- Kyberturvallisuus ja hybridivaikuttaminen

YHTEISKUNNALLISET

- Väestönmuutos
- Moniarvoisuus ja -äänisyys
- Eriarvoistuminen

Esimerkki: Ekologiset muutostekijät

	Turvallisuuden tunne ja avun saanti	Rikollisuus	Tapaturmat ja onnettomuudet	Yhteiskuntarauha ja vakaus
IHMISTEN PELOT	VÄKIVALTA	TAPATURMAT SUOMESSA	LUOTTAMUS VIRANOMAIISIIN +	
AVUNSAANTI	OMAISUUSRIKOLLISUUS	LIIKENNEONNETTOMUUDET	YLEINEN JÄRJESTYS JA TURVALLISUUS +	
RIKOSTEN TUTKINTA JA SELVITYS	TALOUSRIKOLLISUUS	TULIPALOT	VÄESTÖSUHTEIDEN TILA +	
Luonnonvarojen käytön kestävyys	RIKOKSET JA HÄIRIÖT TIETOVERKKOJA KOHTAAN		MAAHANMUUTON HALLINTA +	
	HUUMAUSAINERIKOLLISUUS		TERRORISMIN UHKA JA VÄKIVALTAISET ÄÄRILIIKKEET +	
	IHMISKAUPPA		TIEDUSTELU JA VIERAIDEN VALTIOIDEN VIHAMIELINEN VAIKUTTAMISTOIMINTA +	
	LAITON MAAHANTULO +			
	JÄRJESTÄYTYNYT RIKOLLISUUS +			

Turvallisuuden tunne ja avun saanti tulevaisuustaulukko

tiedonvälityksen nopeus ja avoimuus	kasvaa	laskee	pysyy ennallaan
sosiaalisen median rooli	kasvaa	laskee	pysyy ennallaan
turvallisuuden tunteen jakautuminen	tasaisesti	epätasaisesti	
avun tarve	kasvaa	laskee	pysyy ennallaan
avun saanti	tasaisesti	epätasaisesti	

Miltä turvallisuuden tunne näyttää
vuonna 2030?

Tiedonvälityksen nopeus ja avoimuus

- Yleinen epävarmuus maailmanpolitiikassa, konfliktit ja kriisit sekä poliittisen kentän polarisoituminen vievät pohjaa jaetulta tulevaisuusajattelulta.
- Tiedonvälityksen nopeus ja avoimuus jatkaa kasvuaan lisäten väestön tietoisuutta epävarmuustekijöistä ja turvallisuushkista, mikä voi lisätä turvattomuuden tunnetta.
- Saatavilla olevan informaation, disinformaation ja vaihtoehtoisten tulkintojen määrä vaikuttaa keskeisesti koettuun turvallisuuden ja turvattomuuden tunteeseen.

Vaikutukset sisäisen turvallisuuden tekemiseen

- Luotettavan tiedon tuottamisen merkitys korostuu ja sitä pitää pystyä tuottamaan yhä nopeammin
- On tunnistettava keskeiset yhteistyökumppanit, joiden kanssa yhteistyössä tavoitetaan suuri joukko ihmisiä ja tehdään viestimme ymmärrettävämmiksi, mikä edistää väestön turvallisuuden tunnetta.

Sosiaalisen median rooli

- Sosiaalinen media pysyy merkittävässä roolissa vaikuttaen sekä journalismin tekemisen tapoihin että siihen, mistä ihmiset hakevat informaatiota. Tämä vaikuttaa väestön keskinäiseen luottamukseen sekä luottamukseen yhteiskunnallisiin toimijoihin niin myönteisesti kuin kielteisesti.
- Informaatiovaikuttamisella ja disinformaatiolla voidaan hyväksikäyttää ihmisten pelkoja ja saatetaan lisätä tahallisesti tai tahattomasti eri väestöryhmien välistä vastakkainasettelua sekä herättää epäluottamusta viranomaistoimintaa kohtaan.
- Viha- ja väkivaltapuhe erityisesti sosiaalisessa mediassa luovat yhä kasvupohjaa radikalisoitumiselle, väkivaltaiselle ekstremismille ja ääriliikkeiden toiminnalle sekä oikeutusta aatteelliselle väkivallalle.

Vaikutukset sisäisen turvallisuuden tekemiseen

- Viranomaisten on tiivistettävä keskinäistä yhteistyötään yhteisen viestin eteenpäin viemiseksi. Ristiriitainen tai muuten epäonnistunut viestintä voi heikentää väestön luottamusta viranomaisiin.
- Viranomaisviestinnän tulee olla paremmin kohdennettua eri väestöryhmille vaikuttavuuden lisäämiseksi.

Turvallisuuden tunteen jakautuminen

- Väestön käsitykset turvallisuudesta erkaantuvat edelleen tilastoista, mikä osaltaan lisää turvattomuutta. Sosioekonomiset sekä päihde- ja mielenterveysongelmat kasautuvat edelleen samoille väestöryhmille, samoin turvattomuuden kokemukset.
- Etnisten vähemmistöjen kohtaama asenneilmapiiri, vihapuhe, rasismi ja väkivalta ruokkivat heidän turvattomuuden tunnettaan. Samalla väestön jatkuva monimuotoistuminen voi aiheuttaa polarisaatiota sekä jännitteitä eri väestöryhmien välille.
- Esimerkki väestöryhmästä, jonka kokemukset vaikuttavat laajemmin yhteiskuntaan ovat yksin asuvat vanhukset, sekä harva-alueiden ikääntyvä väestö. Turvattomuuden kokemukset vaikuttavat usein välillisesti myös lähipiirin turvallisuuden kokemuksiin.

Vaikutukset sisäisen turvallisuuden tekemiseen

- Turvallisuustoimenpiteitä ja palveluita on pystyttävä kohdentamaan paremmin niihin väestöryhmiin, jotka kokevat eniten turvattomuutta.
- Turvallisuuden tunteeseen vaikutetaan usein enemmän hyvinvointitoimenpiteillä kuin turvallisuustoimenpiteillä.

Avun tarve ja saanti

- Väestön keski-ikä nousee, että erilaiset onnettomuudet ja tapaturmat, joille erityisesti ikäihmiset ovat alttiita - kuten kaatumiset - lisääntyvät, mikä kasvattaa myös avun ja (turvallisuus)palveluiden tarvetta.
- Väestörakenteemme sekä kaupungistumiskehitys aiheuttavat erilaisia haasteita hyvinvointitalouden ylläpidolle sekä palveluiden turvaamiselle koko maassa. Jos turvallisuusviranomaiset eivät pysty vastaamaan avun tarpeeseen riittävän nopeasti, luottamus heihin voi laskea, mikä puolestaan voi lisätä turvattomuuden tunnetta.
- Avun saanti voi uuden teknologian myötä myös nopeutua ja auttamisen muodot lisääntyä. Viranomaiset voivat löytää uusia välineitä kohdata kansalaisia ja olla vuorovaikutuksessa kansalaisten kanssa sekä pitää yllä luottamusta ja turvallisuuden tunnetta.
- Jos julkinen sektori ei pysty tuottamaan tarvittavia palveluita, yksityinen turvallisuussektori tuottaa ne. Tämä voi lisätä joidenkin väestöryhmien turvallisuuden tunnetta, mutta toisaalta myös eriarvoistaa väestön avun saantia.

Vaikutukset sisäisen turvallisuuden tekemiseen

- Turvallisuuspalveluita pystyttävä tuottamaan entistä innovatiivisemmin ja tehokkaammin.
- Lisäksi tunnistettava millä alueilla voidaan tehdä yhteistyötä yksityisen sektorin, esim. vartiointialan, kanssa väestön turvallisuuden edistämiseksi.

Turvallisuuden tunteen innovaatiohaaste

- Sisäministeriön tavoitteena on kehittää menetelmä ihmisten turvallisuuden tunteen seuraamiseksi, analysoimiseksi ja ennakoimiseksi. Menetelmän tuottaman tiedon perusteella suunnitellaan ja toteutetaan sisäministeriön hallinnonalan ja sen sidosryhmien toimenpiteitä Suomessa asuvien väestöryhmien turvallisuuden tunteen parantamiseksi.

1. Mikä on Suomessa asuvan väestön turvallisuuden tunne?
2. Mitkä tekijät vaikuttavat Suomessa asuvan väestön turvallisuuden tunteeseen?
3. Miten viranomaiset voivat omalla toiminnallaan parhaiten lisätä turvallisuuden tunnetta?

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
kirjaamo@intermin.fi